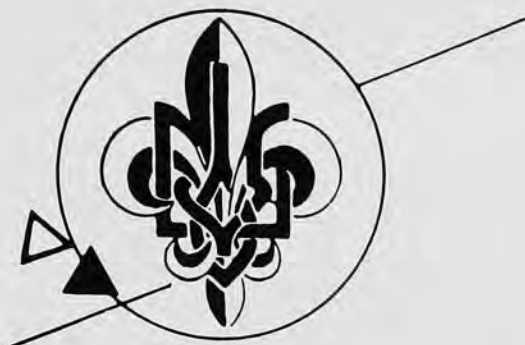

Юнак

ТРАВЕНЬ — MAY 1990

«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця — всього 10 чисел
в році.
Видає Головна Пластова Булава.
Оформлення обкладинки на 1989 рік пл. розв. Коля
Савицький

ЗМІСТ

Сторінка

1. Визначні сучасні українці — Роман Гнатишин
2. У пам'ять св. Юрія — У святоюрському дні...
3. Василь Симоненко — Уляна Пелех
4. В. Симоненко — Поет, Чекання, Я —
Січневі святкування у Львові
6. Д. Павличко — Кептар
Н. Кібець — Любіть своїх матерів
7. Мамина вишня — пісня
8. Відкриття пам'ятника Т. Шевченка в Прудентопо-
ліс — Корнелій Шмулик
9. Історія — пісня
10. Зі сучасної України — Свято Купайла
12. На вас чекають рожі в Аргентині — Подруга Слава
14. Стежками таборів — пл. сен. О. Монастирська
15. Забавляйтеся іграми про мову — Подруга Марта
З практичного пластування
17. Відбувся 18-ий З'їзд УСП в ЗСА — ст. пл. Ксеня
Кизик
18. Писаний камінь — Леся Річардсон
20. Г. Кузишин — Гетьманівна 28-ої Орликіяди
22. На Орликіяді — пл. розв. Марко Брикович
23. Добре діло гуртка „Блискавка” — пл. розв. Таня
Драган
24. Табір — лешатарський рух — ст. пл. Таня Бардин

● Усі редакційні матеріали слід слати
на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право
виправляти мову, як теж скорочувати й
виправляти одержані матеріали згідно з
пластовою термінологією, пластовими
виховними напрямними та вимогами
юнацького віку читачів.

Редагує колегія

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович

Члени редакційної колегії:

пл. сен. Іванка Ганкевич

пл. сен. Тоня Горохович

пл. сен. Петро Содоль

пл. сен. Олександра Юзенів.

На обкладинці: Святий Юр у Львові

ЮНАК

ТРАВЕНЬ — МАЙ

Ч.П. 5(303)

РІК XXVIII

Інтернаціональне стандартно-серійне число

0044-1384

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА «ЮНАКА»

\$25.00 американських доларів

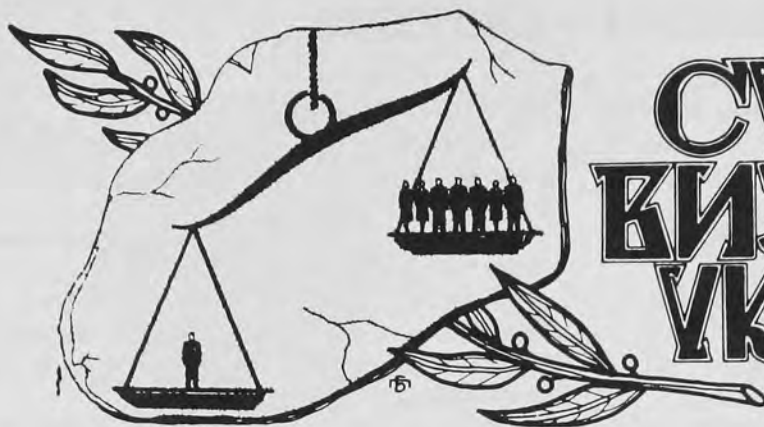
Ціна одного прим. — \$2.50

PLAST UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION, 144 SECOND AVE., NEW YORK, N.Y. 10003
YUNAK - Ukrainian Monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel. (416) 769-7855

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N.Y., 11702. U.S.A.

З ДРУКАРНІ Мирона Баб'юка, 1525 Emerson St., Rochester, N.Y. 14606 U.S.A.

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

Політика

РОМАН ГНАТИШИН

В половині січня 1990 року українець-канадєць Роман Гнатишин офіційно став 24-им генерал-губернатором Канади на п'ять наступних років.

Це перший українського роду генерал-губернатор в Канаді та його вибір одобрили усі політичні канадські партії навіть із опозиційної партії Нових демократів.

Його іменування, яке запропонував прем'єр-міністра Канади Браєн Малруні, а одобрила королева Єлисавета II, викликало серед українського населення Канади велику радість та гордість.

Р. Гнатишин народжений в 1934 році в Саскатуні і там закінчив правничі студії. Його батько Іван був адвокатом і сенатором. Сам Р. Гнатишин працював адвокатом і викладав право в Саскатуні до 1974 року. Тоді обрано його від Прогресивно-консервативної партії до канадського парламенту.

У своїй політичній кар'єрі Р. Гнатишин мав пост міністра науки і технологій, міністра енергетики, міністра юстиції, був провідником більшості та президентом Королівської таємної ради. Як міністер юстиції він був також генеральним прокурором Канади.

В 1988 році він програв вибори у своїй виборчій окрузі західного Саскатуна і тоді переїхав на постійно до Оттави де став членом адвокатської фірми.

Р. Гнатишин одружений з канадкою данського походження і має двох синів: Івана і Карла.

У ПАМ'ЯТЬ СВ. ЮРІЯ

Криваво заходило сонце над римською імперією...

Кидало свої останні лучі на сердешню землю...

Погасло...

В повітрі линув подих вітру з далеких сарматських степів, сонливо пливучи шепотіли опалеві хвилі Тибру якусь одвічну казку старого Ромуля, підносились нагі, червоні гори альпейських Галій, наче примари понурих, заслуханих у вічність великанів.

Погасло сонце...

Обрій здавався багряною хвилею пливучого золота, по яким мчались напняні паруси білих легких, безшелесних хмар.

Часом серед гір рванувся плач, повний безсмертного болю і... затих серед свисту вихру. Це виконувано крицеві закони природи...

Часом налинув вітер, зілля до землі пригнув, у гіллях дерев розбудив голоси... і знов тишина.

Лише далекий схвильований Понт шумів казку життя, кидаючи хвилею об хвилю наче тяжкі, нездержимі сльози.

В такий вечір прашав молоде життя римський

трибун, шляхотний Юрій.

Він кинув усе на перший зазив свого Небесного Царя, щоб стати під його стягом, щоб нести невмірушу Ідею!

І на цьому шляху гартував свого духа серед невинних змагань зі самим собою.

Та треба було йому змагатися зі своїми давніми звичками, поборювати цинічний сміх римських патрицій, яким молодий Юрій видавався коли вже не божевільним, то якимсь фантастом.

Прийшлося йому знищити своє власне «я».

А все те в жертві для Ідеї!

І ось тепер відкликає його Відвічний Батько із поля бою, взиває перед Свій престол Всевишнього. А він уже готовий. Він же постановив для своєї Ідеї життя власне пожертвувати...

Змучені повіки відкриваються поволи, щоб в останнє глянути, тужно зір полинув у висоти, а довший ясний погляд обняв увесь світ, несучи прощення тим, що не знали що чинять, скріпляючи тих, що в їх серце закралася зневіра.

У СВЯТОЮРСЬКОМУ ДНІ...

В святоюрському дні,
В якійсь казці, в пів-сні,
Святий Юрій з мечем
Увижався мені.

Весь неначе в вогні
На сніг-білім коні
У даль мчався з кличем;
„Гей ви чуєте всі!“

„Коли край у вогні
Люди злі мов змії,
Тоді геть із плачем
Тоді лік лиш мечі!“

В святоюрському дні
В якійсь казці в пів-сні
Святий Юрій з мечем
Увижався мені.

ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО

На фото: з нагоди 55-річчя народження видатного українського поета В. Симоненка в Черкасах відкрито меморіальну дошку на вулиці, що носить його ім'я.

„Поезія — це прекрасна мудрість”

Василь Симоненко

„Здається, я став писати гірше, ніж рік тому. Зледачіли мозок і серце”, — це його останні рядки в щоденнику, записані 20 вересня 1963 року. А 14 грудня 1963 року Василя Симоненка не стало. Важка недуга туберкульозу вкоротила молоде життя. А що ж знесилювало його творчу непокірну думку, з якою він боровся за перемогу правди, свободи. XXII з'їзд партії проголосив принципи демократизації суспільства, Симоненко мабуть, повірив у перемогу правди, дивився прямо, хоч вже „дихала смертельним холодом хвороба”, а навколо росло недовір'я до його творчості та звинувачення за ідеологічні гасла, в яких партія добачувала націоналізм.

„Минулої неділі ми були в Одесі, де місцеві твердолобі натішили нас своїм ідіотським жахом: аби чого не сталося”, — писав він 5 липня 1963 року. „Фактично нам заборонили виступати на Шевченківському вечорі. Виходить, Тараса дехто боїться досі. Обивателі від революції”. А вже у вересні цього ж року Симоненко згадує, що „друзі мої принишкли, про них не чути й слова”, а „Літературна Україна” каструє його статтю, пишучи, що журнал „Україна”, „знущається над віршами”, що „кожний лакей робить, що йому заманеться”.

Недовір'я до поета збільшилося особливо за кілька місяців перед смертю. Пише він тоді цікавий твір „Казка про Дурила”, але не було кому його читати. Видруковано його через 24 роки після смерти

Симоненка. У цьому творі мова про безбаченків — цинічних, ширих і наївних гнучкошійх пристосуванців, які загубили дорогу до Рідного краю, пішли до „країни щастя” через річку, сповнену кров'ю і сльозами людськими. Провадив людей до того, „щастя” Дурило, який, проте, хотів знати хто „Закон наймудріший знайшов:

Навчив нас хапати,
навчив убивати,
навчив людям в вічі оману пускати,
навчив нас, як жити
годиться на світі. —
читай заповіта його на граніті.

Хто ж цей ідол, — деспот якого „обожнювали” люди у ті страшні часи? Відповідь на це питання почув поет від свого маленького сина Олеся, який, побачив у парку пам'ятник Сталіна, запитав кому він поставлений. А почувши ім'я „Сталін”, запитав: „А чого він туди виліз?”.

Василь Симоненко свідомий був, що період відлиги, за якої появилася творчість шестидесятників, триватиме не довго, бо він відчував, що наближаються нові морози в Україну. Хоч Сталіна не стало, але прийшли його наслідувачі Брежнєв, Андропов і Черненко, які довели систему в країні до крайности, що заставила М. Горбачова проголосити і перебудову устрою в СРСР.

За наших часів читаємо, що є плян зібрати й видрукувати всю творчість Василя Симоненка, включно з його листами, які зберігаються не лише в архівах, але й у приватних осіб та в редакціях.

Вірші, що їх подаємо тут, були друковані верше у „Вістях з України” ч. 52.

Уляна Пелех

В. Симоненко

МЕЖА

Давить душу це осіннє слово,
То ж не дивно, що самі собі
Ми пускаєм кулі часом в голови,
Закусивши зойки на губі.

Шлях у всіх кінчається труною,
Кожному призначена межа,
Де порветься тихою струною
Муками натягнута душа.

18. 01. 1957

ПОЕТ

Я жив не раз, хоч не в одній оправі,
Вмирав не раз і знову воскресав,
Серцями людськими, мов каменем кресав,
Втопивши біль у віковій заgravі.

Тоді як ви плелися невеселі
Опутані кайданами в катівні —
Мартинове під ваші сни наївні
Мені стріляли в груди на дуелі.

Я не вмирав. На прив'язі міцному
Мене, мов пса, покірні холуї
Тримали в закутку холодному тісному,
Закинувши в віддалені краї.
Та не піддавшись зарібку легкому,
Я не прислужував ніколи і нікому.

3. 2. 1956

ЧЕКАННЯ

Мерехтять у тумані огні,
Впали роси на заспані трави...
Ти прийди, усміхнися мені,
Ластів'ятко моє кучер'яве.

Тихо вечір тумани пряде,
І не чути й не видно нікого,
Лиш чекання моє молоде
Одиноко стоїть край дороги.

У весняному сумі очей
Я чекаю тебе, моя мила,
Щоби полум'ям синіх очей
Ти тривогу мою погасила.

10. 1962

Я

Не знаю ким — дияволом, чи богом —
Дано мені покликання сумне:
Любити все прекрасне і земне
І говорити правду всім бульдогам.
А часто хочеться закрити очі кляті,
Забути все і в затишку глухім
Кубельце звити, завести свій дім

Щасливим бути, як дурак на святі.
Та тільки серце, серце ненавмисне
Пекучим болем душу мені стисне
І відчаєм її наповнить вщерть.
І шепче хтось (можливо совість власна):
Не йди туди, дорога там нещасна,
То не життя, то смерть.

12. 12. 1955

СІЧНЕВІ СВЯТКУВАННЯ У ЛЬВОВІ

(Лист до пластунки в ЗСА)

А тепер трохи розкажу про те, чим жили і живемо останній час. Багато подій відбулося за той час відколи ви поїхали. Але найбільше і найдовше, — що роз'ятрило і розбурхало до краю наші душі — це перші „офіційні“ Різдв'яні Свята, які цього року святкували по цілій Україні. У Львові почалися вони 17-го грудня, на площі Ринок, першим великим святом Св. Миколая, яке відкрив голова міста промовою з вікон Ратуші. В цей же день відкрилася в музеї українського мистецтва виставка-конкурс вертепів, дідухів, одягів і шапок.

На час свят, з 5-те січня, всім хто хотів, віддавали їхні „експонати“.

Урочистим закриттям, великою колядою яка лунала аж до пізньої ночі, тут же, в Ринку і закінчилися свята 19-го січня. А зранку в цей же день, в Ринку, відбулося велике Водохреща. Кожна церква

(які є у Львові) мала своє місце, (там де є на Ринку студні). Найбільше було греко-католиків. Неможливо було навіть підійти до цього місця, яке було їм призначено. Дістався туди, з нас усіх, тільки Славко. Православні-віруючі прийшли, а їхні „душпастирі“ чомусь зрезигнували з цієї події... (правда їх було дуже мало).

Майже цілий місяць лунали наші коляди „офіційно“ в концертах, в конкурсах у виставках. Наші найкращі колективи присв'ячували Різдв'яній коляді цілі великі програми. А починаючи з 7-го січня просто на вулицях і в парках залунали великі хори усіх Львів'ян і гостей нашого міста. Не знаю, скільки взагалі було вертепів (бо напевно і важко підрахувати). Але тільки за перші три дні свят виступило на Львівських вулицях і площах більше 90 вертепів. Тільки товариство Лева мало їх 13. Співали всі наші ко-

ляди і щедрівки. Звучали вони і з новими текстами. Ось слова одної з них (на мелодію „Нова радість стала’’):

Як настав той святий вечір
В 46-ім році,
По всій нашій Україні
Плач на кожному кроці.

Сіла мати вечеряти
Зі своїми діточками,
Замість мали вечеряти
Обливалися сльозами.

Мати плачуть, мати плачуть,
А діти питають:
„Мамо, мамо, де наш тато.
Чом з нами не вечеряють?''

А наш Тато, а наш Тато
В далеких Сибірі.
Споминає Святий Вечір,
Нашу славу Україну.

У святкові дні, здавалося, що всі львів'яни вийшли колядувати на вулиці рідного міста, колядували на вулицях, у парках, трамваях, автобусах. Після вечері молодші пішли в центр до Шевченка (місце для пам'ятника). Там зійшлося дуже багато людей колядували майже до самого ранку. (Ми витримали до 4-ої год.)

І чути було коляду кожний день, аж до 21-го січня. Я Славка вмовила їхати на трасу (Львів-Київ) зі мною. Тим більше, що 20-го січня офіційно наші „столичні'' керівники дозволили нам відсвяткувати День Злуки.

В неділю раненько (о 9-й) ми виїхали зі Львова автобусами. Вже в цей час на трасі скупчилася величезна кількість приватних машин, автобусів з синьо-жовтими прапорами. Потік транспорту суцільний — здавалося, що ланцюг формується з машин. А на дорозі вже стоять люди з прапорами, плакатами. Стоять цілими підприємствами, сім'ями. Люди через поля, городи, цілими селами, з прапорами спішають до траси. Старенькі дідуся і бабусі спираючись на руки своїх рідних втирають щасливі сльози з очей. Щасливі тим, що Господь дав їм дожити до цієї хвили. Є й такі, що ще бояться підійти до гурту і здалека дивляться. Людей настільки багато, що ми їдемо і не маємо де зупинитися, бо нема місця щоб стати. Люди стоять впритул плече до плеча. Згодом стало відомо, що в „Українській хвилі'' тільки на Львівщині взяло участь понад 500 тис. людей). „Слава Україні!'' долітає до нас і ми дружно, цілим автобусом скандуємо відповідь. На відкритій трасі під сімома вітрами, всюди бачимо

радісні обличчя. Люди братаються у щасті. Ми вже звикли до похмурості, дратівливості, до того, що всі озлоблені, невдоволені, замучені проблемами. Здавалося, веселий і життєрадісний від природи український народ, відучився усміхатися. Щастя, що це не так новорічно — різдв'яне торжество на нашій землі завершилося дивом-дивним — нам вперше воз'явився сам народ у всій своїй духовній могутності, незламній єдності, святості розквітлих мільйонів облич. Із духовного дійства, що вершилося на давньому львівсько-київському тракті цієї неділі, ми вийшли із випрямленою душею, очищеною від скверни страху, сумнівів та вагань. Після Водохреща нас усіх, хто в той день відчував плече рідного кровного брата чи сестри, історія охрестила, бо ми народилися знову для неминучих змагань за долю, за волю. Кожен, хто хотів „чути себе українцем'', був тої миті у єдиному ряді. Кожен з нас відчув, що він є частиною народу, без якої народ той не був би повним. Не прийшли сюди тільки манкурти, прикуті до бюрократичних крісел-корит тяжкою недугою безнаціональності. На сотнях кілометрів українських просторів виструнчилась жива людська варта. А позад неї — спочивала втомлена тривалими недугами рідна земля, чекаючи весняного засіву і свого Господаря. Згадалося гасло, з яким проти Юлія Цезаря виступив вождь галлів: „Ви можете забрати у нас землю, на якій ми живемо, але ви ніколи не заберете у нас землі, у якій ми поляжемо!''

Хотілося кожному сказати — візьмімося за руки, покладімо на вітвар Вітчизни наші серця, рушаймо сміло, по історичному гостинцю, на якому поступ можливий лише під одним гаслом:

„В єдності сила народу
Боже, нам єдність подай!''

Довгим „шнурком'' тягнулися назад до Львова автомашини. І ми всі ніби були пов'язані одною думкою, радістю, надією. О 5-й — біля університету відбувався великий мітинг. На ньому вже я не була (треба й за дітей не забувати, і так дякуючи Мамі я змогла це все побачити). А вечером на вікнах, балконах замайоріли синьо-жовті прапори, які висіли аж до 23-го січня. В понеділок (22. 01) відбувся також великий мітинг і урочисто був піднятий наш прапор на Високому Замку і донині він майорить над нашим містом. (Хлопцям приходиться чергувати там цілими ночами).

Ось так у нас і проминули цьогорічні Різдв'яні Свята. Життя продовжується. Чекаємо і живемо новими подіями.

КЕПТАР

Іде по Хрещатику кептар.
Це модно. Засяяли мосяжні картуші.
Зробилося весняно й великодно
Та швидко радість вигасла в душі.
Іде кептар — це сонце смушкувате
Дав майстрові за нього дід вола,
А батько одягав — празникувати,
А внука — за десятку продала.
І на плече столичної дівичі,
Що їй давай фольклор чи кімоно,
Чи вицвілі ковбойські ногавиці,
Лягло гуцульське золоте майно.
Ах, не майно — душа печальна й горда
Опришківського шику дивина
Вам бракувало щоб купити форда
Десяточки? Така душі ціна?
Ви продали, поселені в палаці
І прадідівське свято і своє
Вдягайтеся в куфасчки до праці
Та пам'ятайте, що й кептарик є.
І хай би він проходив лиш по сцені
Займався тільки в танці, як зоря!
Аж ні! Ви вже освічені і вчені,
Вам соромно свого кептаря.
А що там ще залишилося в скрині?
Байдараки, таляри, дукачі?
Продайте все! І листя на калині
Вітрам продайте крадькома вночі...
Лишіться лиш з палацами — хатами,
Де цвіллю пахне, а не кептарем
Де діти вже без пам'яті і без тям
Дуріють від мелодій Boney M.

ЛЮБІТЬ СВОЇХ МАТЕРІВ

Свій початок має вітер у полі,
Кожна річка, кожна із пісень.
Свій початок має кожна доля,
Свій початок,
Ранок свій
І День.
І в лоні матері
Дитина має свій початок,
Збирає мудрість і відлуння
Дорогих для матері імен,
Сплітає радощі і горе,
Гордість і пошану
Чарівнішу від казок —
Материних пісень.
Але минає час і діти вже дорослі
розходяться в світі, будуючи уже
Своє життя...

І пишуть матері — „Мамо ми тебе кохаєм!“ —
Але нема часу відвідати її.
Ніхто не бачить сліз —
Кого вони цікавлять. —
Що зморшки на лиці і волос посивів,
А мати все в віконце виглядає,
Бо може хтось таки відвідає її...
Не освідчуйтесь матерям у коханні, —
Просто любіть їх — своїх Матерів.
Якщо матері щем перехопить дихання,
Станьте диханням їй у журі,
Станьте промінчиком їй у світанні,
Чистую пісню свою принесіть...
Не освідчуйтесь матерям у коханні, —
Просто любіть їх — своїх Матерів.

Наталія Кібець

МАМИНА ВИШНЯ

Музика А. ПАШКЕВИЧА

Слова Д. ЛУЦЕНКА

Знову наснилось дитинство,
Тепле, як гарна весна.
Вишня вдягалася в намисто,
Мама щаслива й сумна.

Там за село проводжала
Долю мою молоду...
Щедро мені щебетала
Мамина вишня в саду.

Двічі

Вдаль голубими вітрами
Весни за обрій пливли
Раннім туманом у мами
Коси як дим, зацвіли.

Мати в тривогах вінчала
Щастя жадане й біду...
Радо мене зустрічала
Мамина вишня в саду.

Двічі

Здавна близьке й сокровенне
Все там, аж терпне душа.
Начебто й мама до мене
Стежкою в сад поспіша.

Знов, як бувало, до столу
Кличе, лиш в хату зайду...
Ронить зацвіток додолу
Мамина вишня в саду.

Двічі

Пісня любові й дитинства
В серці бринить, як струна,
Наче священна молитва
З рідного краю луна.

Та не порадує літо
Душу мою молоду...
Плаче тепер білим цвітом
Мамина вишня в саду.

Двічі

Помірно

Зно - ву на - син - лось ди -
_ тин - ство, теп - ле, як
_ гар - на вес - на. Виш - ня вдяг -
_ ла - ся в на - ми - сто,
_ ма - ма шас - ли - ва й сум - на.
Там за се - лом про - во - джа - ла
_ до - лю мо - ю мо - ло - ду...
_ Ше - ро ме - ні ще - бе - та -
_ ла ма - ми на виш - ня в са -
_ ду. _ ду.

ПРОСИМО ПРОБАЧЕННЯ

У квітневому числі „Юнака” закралися технічні похибки, які наші читачі певно завважили. На сторінці ч. 10 це знімки „Золотої Булави”, а не „Лісової Школи” а на ст. 12 знімки „Лісової Школи” а не „Золотої Булави”.

У підписах на ст. 19 і 20 двічі подано фальшиво прізвіще пл. сен. С. Рубель за що її щиро перепрошуємо.

ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКА В ПРУДЕНТОПОЛІС

Щоб відмітити 175-річчя із дня народження нашого найбільшого поета Тараса Шевченка, за допомогою нашої громади з Канади і ЗСА в місті Прудентополіс в Бразилії був виготовлений величавий пам'ятник нашому Кобзареві роботи відомого українського скульптора Леоніда Молодожанина.

Цей пам'ятник стоїть на площі „Україна” недалеко від церкви св. Йосафата. Пам'ятник є одним із найкращих в Бразилії.

Пам'ятник Т. Шевченка в Прудентополіс

Місто Прудентополіс це центр українського життя в Бразилії, тут 70 відсотків населення є українського походження. У цьому місті знаходиться Український Музей, церква св. Йосафата, дім катехиток св. Ольги, семінар св. Йосафата, редакція тижневика „Праця”, українська радіопрограма та інше.

Дня 3-го грудня 1989 року тут відбулася одна із найбільших маніфестацій для вшанування нашого Кобзаря. На місце посвячення масово прибула наша громада. Також численно з'їхалися наші земляки із різних сторін світу, щоб спільно відсвяткувати 175-річчя народження Т. Шевченка.

В 10:00 ранку відбулася Торжественна Літургія,

Єпископ Є. Кривий з духовенством перед молебнем

яку відслужив Владика Єфрем Кривий, єпископ українців-католиків в Бразилії, в сослуженні духовенства обох віровизнань. Після Служби Божої усі пішли походом на площу „Україна” і перед пам'ятником відбувся Соборний Молебен, а від так виголошення промов й привітів. На почесній трибуні були представники уряду та громади. Послока провінційного уряду Віра Відчимишин, яка представляла губернатора Парани привітала усіх присутніх та коротко згадала історію поселення тут українців. Далі із привітом виступив президент СКВУ Юрій Шимко, а також говорили М. Чайковський — голова укр.— браз. організації, д-р В. Іваницький, який був промотором будови пам'ятника, В. Жирий — голова будови пам'ятника та багато інших.

Відспівано національні гимни, піднесено національний прапор і покладено перед пам'ятником грудку землі з України, що її привезено з батьківщини.

Діти поклали перед пам'ятником вінок, а всі присутні спільно заспівали Заповіт, а відтак єпископ Є. Кривий посвятив пам'ятник.

Президент СКВУ Ю. Шимко вітає присутніх

На відкриття пам'ятника прибула група пластунів з Аргентини як також група СуМ. Усіх при-

Стоять перед пам'ятником зліва: д-р В. Іваницький, Ю. Шимко, скульптор Л. Молодожанін, В. Дикий

сутніх звернула увагу група пластунів з Аргентини до яких долучилася пл. сен. Слава Рубель зі ЗСА і пл. сен. Соня Скрипник із Канади. Це вперше українська громада в Бразилії побачила таку групу пластунів.

Після обіду відбувся на стадіоні, який вміщає 10.000 осіб та був вщерть виповнений величавий концерт. В ньому брали участь мішана капеля бандуристів з Аргентини, Прудентополіс і Куритиби, якою диригувала Валентина Родак з Канади, танцювальний ансамбль „Веселка” із Прудентополіс і ансамбль „Світлиця” з України. Це вперше до Бразилії загостили співаки з України і вони дуже гарно проспівали декілька пісень, що зворушило до сліз усіх присутніх.

Корнелій Шмулик

ІСТОРІЯ

Пісня привезена з України

Музика: Віктора Камінського
Слова: Богдана Стельмаха

Сурми зазоріли,
Коні одуріли,
Заступили сонце
Половецькі стріли.
Лічить мати втрати,
Миля з туги мліє...
Отака історія
В пісні попеліє.
Йшли за кровну справу,
Здобували славу,
Закотили долю
Панові під лаву.
На столах у глеках
Крові чорні вина...
Отака історія,
Отака гостина.
Димом-порохами
Поміж реп'яхами
Дихає Чорнобиль
Нашими гріхами.
Ті зреклися мови,
Ті зреклися роду...
Отака історія
Рідного народу.
Розлились пожеги
Попід чорні хмари,
Витоптали землю
Кляті яничари.
Плаче в полі вітер
І сумна бандура...

Отака історія —
Українська дума.
Встеклі та запеклі
Засвітили в пеклі,
Насукали шнурів,
Пов'язали в петлі.
Хто пішов під кулю,
Хто в полярне сяйво...
Отака історія,
Вивчити не зайво.

Istoria Муз. В. Камінського
Сл. Б. Стельмаха

„ВУЛИЦЯ МИСТЕЦТВ” З 800-РІЧНОЮ ІСТОРІЄЮ

Цією вулицею є невеликий майданчик поруч із залишками фундаменту Десятинної Церкви у Києві. А за рогом „наче пливе в повітрі” славна Андріївська церква, що її збудував італійський архітект Растреллі. Вулиця попри цей храм зветься Андріївським узвозом. Сюди прибуває завжди з усього світу багато туристів, щоб побачити звідки „єсть пошла руська земля”. Поділ разом з Андріївським узвозом — це тепер заповідник „Стародавній Київ”, унікальна частина міста, в якій зберігаються особливі пам'ятки історії, культури, архітектури. Цей узвіз разом з Подолом — не тільки музей, але й дуже „жива” частина міста, на якій процвітає мистецьке життя. Тому й перезвано вулицю на „Вулицю мистецтв”.

Ще в 1728 році з дозволу царя Петра II Йогану Гейтеру — родом з Німеччини — дозволено було відкрити на Подолі першу аптеку. Було в ній близько тиячі медикаментів — здебільшого рослинного походження. Тепер цей історичний будинок є заповідником, у ньому оригінальний аптекарський посуд, ліки готуються за старовинними рецептами.

Кожного року тепер у цьому заповіднику „Стародавній Київ” відбувається весняне свято мистецтв — „День Києва”. Кипить життя тут, бо багато в узвозі майстерень — гончарів, ковалів,

ткачів, купців, що продають сувеніри, прогульковці оглядають виставки, діляться новинами, попивають каву, — є тут що бачити й почути.

Кооператива „Гончарі” поставила собі завдання відродити мистецтво національної кераміки, а художники — члени її, широко використовують секрети і рецепти народних майстрів минулого. Мають своє приміщення на Андріївському узвозі й майстри мистецького виробу металів, ковалі стараються відновити стародавню технологію ковальких виробів, що має в Україні традицію з княжих часів, Кооператори Подолу заініціювали створення фонду для збагачення заповідника вартісними експонатами. До них прилучилися районні провідники, щоб допомогти успішно провести пляни в життя.

Краса архітектурних ансамблів вулиць і площ Подолу, вигляду Андріївського узвозу при дбайливості умільців відкривається вповні, а це збагатить у великій мірі історичну пам'ять і цілого Києва, що пишатиметься „Вулицею мистецтв”.

За Юрієм Велюньським
в скороченні подала
Уляна Пелех

СВЯТО КУПАЛА (КУПАЙЛА)

Усім нам у Пласті воно добре відоме. А ось і в Україні почали його відроджувати ще в 1970-тих роках. Та була перерва через арешти й переслідування їх організаторів. Воно одне з наших народних традиційних святкувань найпоетичніше, найцікавіше, веде свій початок з прадавніх ще поганських часів. Наші предки в такий спосіб звеличували літо, оспівували природу, освячували людські почуття і взаємини. У ніч з 6 на 7 липня — середина літа було воно — свято Івана Купала.

Колись давно святкували його так хлопці збирали хмиз, дерево для вогню, дівчата — для вінків квіти, плели віночки, прикрашували кольоровими стрічками берізку, а під нею відбували свої розваги. Це було на березі річки або на лісовій поляні.

Коли сутеніло, запалювали багаття, хлопці починали змагання — хто спритніше перестрибне через вогонь, щоб „очиститись” купальським полум'ям... А дівчата ворожили, пускаючи на воду віночки із свічками.

Якщо віночки сходилися на воді докупі, це знак, що дівчина цього року вийде заміж.

Гуляння тривало до самого ранку. Хлопці вирушали в ліс — у ніч на Івана Купала, згідно з переказами, розцвітає папороть, а хто побачить її цвіт, буде щасливий, зустріне його велике й вірне кохання.

Ці знімки „кажуть” нам, як відроджується старовинний звичай у житті сучасників в Україні. „Успіхів їм”! — побажав фоторепортер В. Артюшенко.

У.П.

НА ВАС ЧЕКАЮТЬ РОЖІ В АРГЕНТИНІ

Пласт в Аргентині багатьом читачам „Юнака“, який часто інформує про діяльність пластунів в діаспорі є добре відомий. Крім того ми також мали нагоду зустрітися з пластунами з Аргентини особисто, чи то на ЮМПЗ, „Лісовій Школі“, пластових таборах в Канаді і ЗСА, чи зовсім приватно. Тому не дивно, що впродовж років нав'язалася пластова дружба і товариський зв'язок, який не знає ані віддалі, ані кордонів. Шкода, що економічний стан Аргентини не дозволяє нашим друзям на частійші виїзди, та не дає можливості брами участь більшими групами в пластових таборах інших країн.

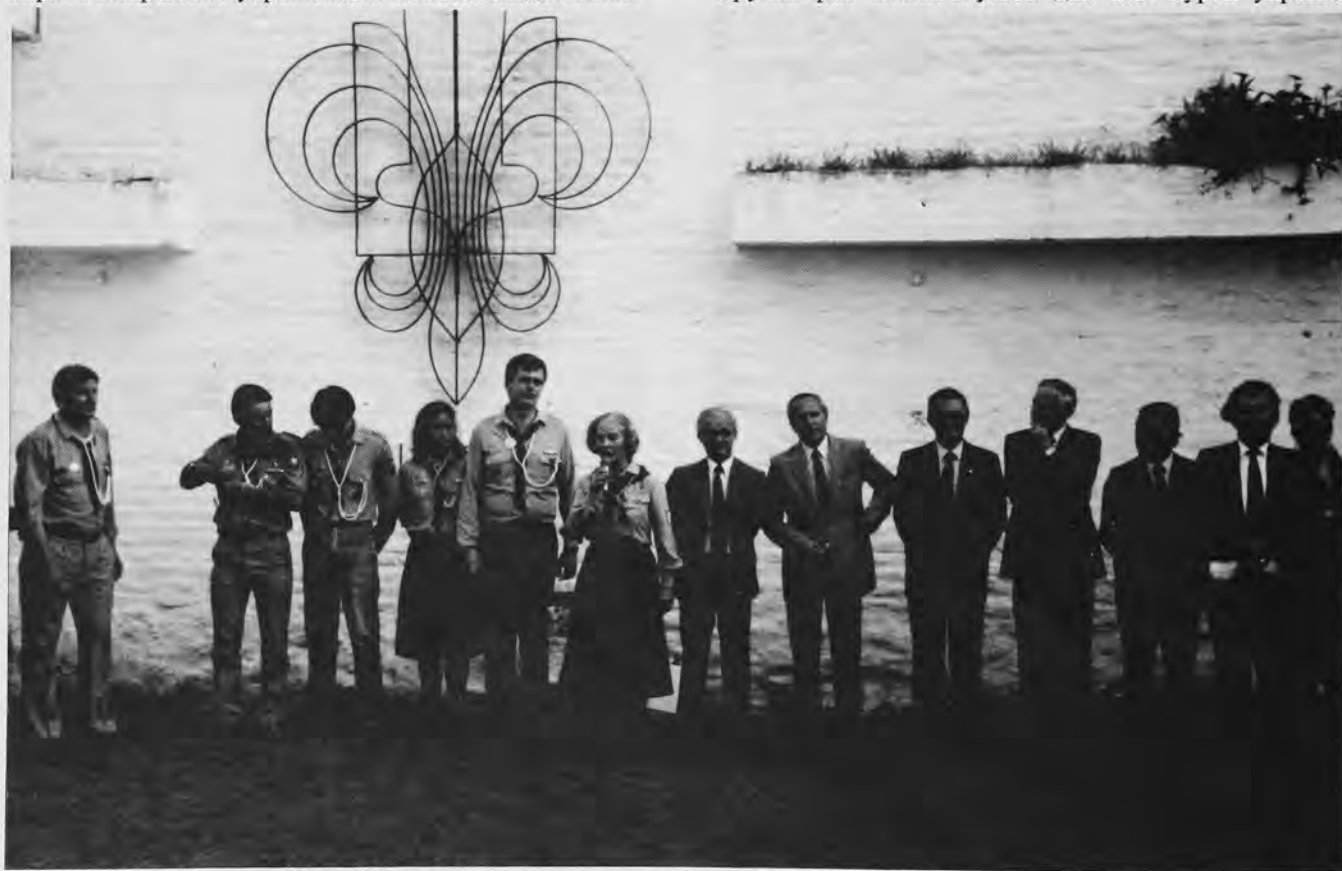
Хоч вони далеко віддалені від нас, і як вони кажуть: „живуть на другому кінці світа“, то вони стараються бути справжніми пластунами, які пластовий закон не тільки знають, але переводять його в життя.

Без огляду на вік, вони зустрічають Вас усміхнені, привітні, все мають для Вас час, стараються допомогти, так, що при першій зустрічі з ними Ви почуваетесь як між давніми друзями. Тут не має проблеми з мовою, бо від найменшого новачка до сеніора всі говорять поправною українською мовою. Осідок Плас-

ту в Аргентині є в Буенос Айрес. Всіх пластунів є — 120 членів, а найбільший улад це юнацтво. Пластуни мають гарну домівку, в якій відбувають свої пластові заняття. В деяких імпрезах бере участь не тільки пластова молодь, але і громадянство. Пласт тісно співпрацює з громадою, бере активну участь в різних імпрезах, та часто є їх ініціатором, тому тішиться пошаною і признанням у громаді.

Крім звичайних занять пластуни влаштовують цікаві табори для кожного уладу, в яких участь беруть всі члени, а старші пластуни і сеніори є організаторами і відповідальні за програму. Старші пластуни і сеніори працюють в громаді, часто на визначних постах, а молодших побачите в капелі бандуристів і танцювальній групі. При Українській католицькій катедрі є українська школа в якій 80% учителів це пластуни. Директор школи пл. сен. М. Василик. В околиці Міссіонес живе багато українців, але тут молодь не є зорганізована, а діти не вміють говорити по українськи.

І знова пластуни приходять їм з поміччю, пл. сен. Михайло Василик і пл. сен. Маруся Литвин вже другий раз влаштовують для них курси україно-

Пл. сен. Слава Рубель вітає від ГПРади пластунів в Аргентині: від ліва стоять пл. сен. Віктор Агрес, ст. пл. Андрій Шаварняк — Кр. Реф. УПЮ, ст. пл. Петро Корольок — ККП — ів, ст. Аріяна Хам-ККП-ок, пл. сен. Роман Селянський — голова КПС, пл. сен. С. Рубель, пл. сен. Михайло Василик — голова КПР

знавства на яких стараються зацікавити їх української історією, культурою, а головне розбудити в них почуття свідомості їхнього походження. Вся праця для Пласту ведеться на добровільній базі без жадної фінансової винагороди.

Маючи таке наставлення до праці, не здивувало мене, коли на відкриття пам'ятника Т. Шевченка в Прудентополіс, Бразилії приїхала група пластунів з Аргентини. Тут треба підчеркнути, що сама їзда не є така легка. Подорож не триває кілька годин чи день або ніч, а треба їхати автобусом три дні і три ночі в одну сторону. В цей час було там літо і хоч в автобусі охолодження то пересидіти стільки годин на одному місці то вже певного рода посвята. Чи наші

Почесна стійка на українському цвинтарі в Аргентині біля пам'ятника в честь полеглих за волю України

Пластуни Аргентини вітають біля своєї домівки гостей з Канади та ЗСА, що приїхали у відвідини з нагоди посвячення пам'ятника Т. Шевченкові у Бразилії. Посередині президент СКВУ Юрій Шимко

пластуни були змучені? Напевно, але як звичайно приїхали усміхнені, привітні і без нарікань. На бразилійську громаду вони зробили прекрасне враження. Тут ніхто не бачив пластунів в одностроях тому здивувалися їм з великою цікавістю. Найприємніше було це, що несподівано найшлися колишні пластуни сеніори, які пригадали собі і старалися розказати цілу історію їхнього пластування. В Бразилії наші пластуни вперше брали участь в офіційних святкуваннях. Вони стояли в перших лавах і своєю поставою і од-

ностроями звертали на себе увагу. Вони наші справжні амбасадори. На концерті вони вже виступали в народніх строях з бандурами в руках, а після концерту чекала їх далека дорога додому. Чи можна собі краще уявити пластунів? Будьте знайомі з ними. Запросіть і допоможіть їм приїхати до Вас на табір чи просто у відвідини, бо їм самим тяжко це зробити, а якщо відвідаєте колись їх то вони не тільки радо будуть Вас вітати, але будуть чекати на вас з гарними рожами.

Подруга Слава

З НОВИХ ПЛАСТОВИХ ВИДАНЬ

У „Юнакові” за вересень 1989 року подали ми про дуже гарно виданий збірник — альманах Пластової Станиці в Едмонтоні, який приготовано з приводу святкувань 40-річчя Станиці. При кінці

нашого огляду ми обіцяли нашим читачам дати виїмок із одного спомину поміщеного у збірнику, але через брак місця ми того досі не зробили. Вибачаємося перед авторами і містимо тепер обіцяний спомин.

СТЕЖКАМИ ТАБОРІВ

(Із збірника у 40-річчя Пласту в Едмонтоні)

ЗАЧАРОВАНИЙ ЗАМОК

Ті зачаровані замки! Славні зачаровані замки, відіграють на таборі велику роль. Там часто відбувалися сходи цілого гуртка, там можна було почути не один секрет, а вже найбільше діставалося команді таборовій. Там можна було солідно відпочити собі, зробити себе гарною, взагалі посидіти. А всі стежки на таборі провадили до зачарованого замку.

Це лише скільки споминів з кількох щасливо пробутих днів, багатих на враження. До нині снуються поміж деревами наші пісні, діточі безжурні крики. Скільки могла б сказами кожна стежинка в лісі, якою ми проходили!

Особливо остання ватра на таборі залишає незабутні враження. Залишився смрековий ліс, а в нім поміж деревами снуються спомини.

Пластовими таборами довго живе пластун. Запалім ватру в друге сорокоріччя пластової станиці в Едмонтоні, зачерпнім з неї вогню, щоб нас споїв у одну велику родину і додав нам сили до нового чину! Людина так довго молода, поки в ній живий порив у далечінь, у творчість. В кого це згасне, той уже старий, хоча б йому було 20 літ!

* * *

Здається, наче вчора це було, коли запалала перша пластова ватра на канадській землі, далеко від рідних Карпат. Табір „Трипілля” — весела, щаслива група юначок з живими ідеями, вщепленими на рідній землі, запалила першу ватру, іскоркою з рідної землі. Учасниці табору „Трипілля” внесли свіжу кров до нової батьківщини.

„Запалала наша ватра — вогонь горить,
гріє лица, барвить шатра...”

І щораз більше й більше прибуло носіїв пластової ідеї. І тут уже сорок років, на канадській землі, тепер уже срібноголові стовпи Пласту не залишили пластових ідей, пластових лав, вони вщепили тривкі підстави молодому поколінню.

Ось тут перед нами ці постаті, що через сорок років плекали ленту любови Бога і України. Це сорок років вишитих золотою ниткою на дорозі нашого життя в Канаді. Багато пластових вузлів вплелось в нашу ленту. Великий круг часу. Час посріблів голви, а в декого й волосся не стало.

Палає ватра, снується дим, гріє серця, снуються між деревами спомини про минуле. Довкруги ватри, постаті, вслухуються в казку ночі. Тріскотить чатиння, доварюється пригоріла каша — золота іскорка запалила серця до дальшої праці над собою, для других, для рідної Батьківщини. На зніну приходять нові й вони докинуть дров до ватри, щоб ніколи не згасла.

Через сорок років, змагалися носії пластової ідеї за збереження при Україні, тій, яка існує століттями. Вони запалили вогонь вічний, вони пластуни в життю і до кінця життя. Їм сьогодні честь і слава — до них зі щирого серця кличемо СКОБ!

* * *

До молодих друзів клич у сорокоріччя: Докиньте дров до ватри, зачерпніть з неї вогню, щоб вона все горіла у ваших серцях, бо вічний вогонь ватри, це символ Пласту, пластової праці і символ життя пластової станиці в Едмонтоні. Нас учили вже від най-

молодших літ доглядати цей вічний вогонь. Це окреме вміння, а також таємниці пластового цвіту папороті, за яким ми шукаємо і який ми старші старалися передати іншим. Сьогодні вічний вогонь нашої станиці горить вже сорок років. І я вірю, що все будемо бачити нові кадри тих, котрі допилюють вічний вогонь і спів їх буде лунає

„Ватра горить
Дим в гору йде
Дух пластовий він несе...”

На схилі життя добрий пластун відважно скаже:
„Я зробив все, що було в моїй силі, я був вірний пластовій ідеї”.

пл. сен. О. Манастирська

ЗАБАВЛЯЙТЕСЯ ІГРАМИ ПРО МОВУ!

І чужому навчається, — й свого не цурається!

Тарас Шевченко

Рік Української Мови проголошено на те, щоб мову плекати в щоденному житті, давати їй всю нашу увагу, не забуваючи розмовляти з усіма українцями, а зокрема товаришами/-ми не чужою, а своєю мовою, давати їй життя, виявляти пошану. Це перший знак нашого виконання гасла. Якщо бачиш, що хтось забуває про це, пригадай, а за пригадку подякуй!

Всі ми любимо бавитися. Є багато нагод бавлячись, плекати мову. Ось кілька зразків таких ігор.

1. Утворіть від поданих слів нові слова, замінивши, переставивши або відкинувши одну букву. Наприклад: ПИТАТИ /ПИСАТИ/. Подаємо слова: САД, СУМ, СЕЛО, КОСА, КРИМ, МІСТО, ЛЮБИЙ, МЛИНОК, ІЖАК, СПРАГА, СКРУЧЕНИЙ, СКУВАТИ.

2. „Чиє слово довше?” Спочатку треба сказати односкладове слово, потім двоскладове і т.д. Кожний наступний учасник гри добирає слово, довше на один склад. Виграє той, хто дібрав найдовше слово. Приклад: „ПО — ПОВНИВ — ШИ.

3. „Естафета”. Грають дві групи. Кожний грач дістає аркуш паперу, на якому написане слово. До нього треба дібрати за кілька хвилин якнайбільше синонімів. Виграє група, що запише синонімів якнайбільше.

4. Змінюючи поступово в кожному слові по одній літері „перетворити”: ВОДУ у ВИНУ, РІКУ в МОРЕ. /Вода-вона-вина-вино/. Учасники ігор можуть користуватися словниками, збірниками прислів'їв, загадок тощо.

Бажаю успішної і цікавої та корисної забави!

Подруга Марта

З ПРАКТИЧНОГО ПЛАСТУВАННЯ

УЖИВАННЯ СОКИРИ

Готовий до праці?

Неси сокиру обережно: держи її за голову, вістря зверни від себе.

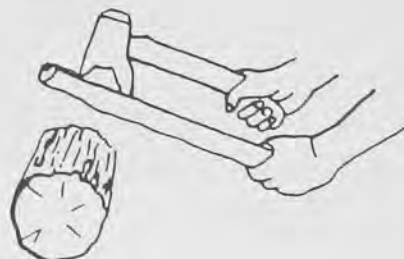
Не розмахуй рамям, в яким держиш сокиру!

Все рубай на колоді!

Колення

Приклади вздовж вістря сокири до кінця патики. Піднеси їх разом угору.

Подасш сокиру?

Подавай за топорище. Вістря спрямуй від себе, вбік.

Не пускай сокири, доки другий не вхопив її сильно.

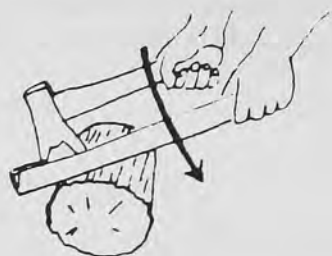

Рубання

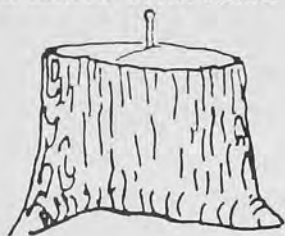
Рубай вістря сокири патик скісно — не впоперек — піднеси їх разом угору, вдар сильно в колоду.

Вдар сильно в колоду. Скрути легко топорищем, щоби розділити розколені частини.

ІГРИ З СОКИРОЮ ОБЕРЕЖНО З ВОГНЕМ!

Зроби заруб в пні. Вложи в нього сірник. Пробуй засвітити його ударом сокири.

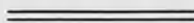
Хто засвітить більше разів?

По кожнім ударі — зарубай сокиру в колоду!

шнурок, забирає собі один шматок. Шнурок стає щораз коротший і щораз тяжче в нього попастися.

Виграє гурток, що збере найбільше шматків шнурка.

**ГОСТРА СОКИРА
— НАЙБЕЗПЕЧНІША**
Держи свою сокиру все здатною до вжитку. Гостри її старанно терпугом (пильником) і брусом (камінцем до гострення).

Брус

Терпуг

СОКИРА

Сокира — це один з перших знарядів, що їх винайшла людина.

Сьогодні, як і в давнину, вона конечна кожному лісовикові.

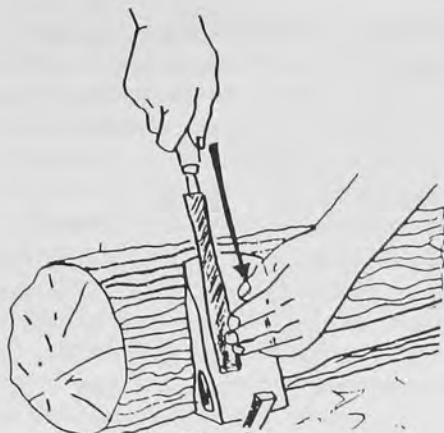
Шануй свою сокиру! Добра сокира — це найліпша ознака досвідченого лісовика.

Поклади на пень шматок шнурка (2 інчі). Члени двох гуртків на переміну перетинають шнурок сокирою. Кожний, хто перетинає

Опри сокиру об пень дерева, вістрям вгору. Унерухоми обух і топорище дерев'яними кілками. Гостри вістря терпугом згори-вдолину. Як ти вигострив один бік, оберни сокиру й гостри другий бік.

ВСЕ ЗАБЕЗПЕЧ СОКИРУ, ЯКЩО ЇЇ НЕ ВЖИВАЄШ!

Викінчи гострення брусом.
Вживай півокруглих рухів уздовж вістря.

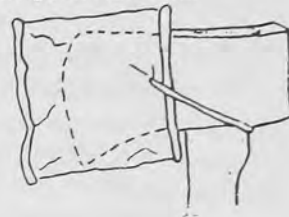

Держи її у піхві.

Зарубай її у колоду.

Пилуй лише згори-вдолину — простими рухами, щоби вістря було плоске, не заокруглене. Відій-

ми пильник від сокири, як вертаєш ним вгору. Забезпеч топорище, щоб не рухалося.

У потрібі наклади на сокиру сплюснену бляшанку і прив'яжи її шнурком.

За „В дорогу з юнацтвом”

ВІДБУВСЯ 18-ИЙ З'ЇЗД УСП В ЗСА

В дні 16-18-го березня 1990 року відбувся успішно 18-ий Крайовий З'їзд УСП в ЗСА. До Гантеру з'їхалися старші пластуни, які були делегатами різних пластових станиць і куренів старшого пластуництва. Усі учасники привезли зі собою „буйну уяву” і тому цей з'їзд знаменито вдавсь.

Учасники 18-го Крайового З'їзду УСП

Ми провели його в товариському дусі. Ці три дні були повні „мріяного” лещетування, яке наша „буйна уява” не зважаючи на мокрі, несприятливі обставини чарівно створила. Усі впрявляли „умовну” руханку, граючи ігри які викликували надзвичайну охоту вживати українську мову, (такої нераз ство-

Перед від'їздом додому трохи заболочені із-за непередбачених пригод. Від ліва: ст. пл. Роман Геврик, ст. пл. Іко Лабунька і ст. пл. Адріан Геврик

реної нашою буйною уявою).

Всіх нас гостила пані Шевчук у готелі „Карпатія” в Гантері дуже смачною вечерією (за яку ми її та іншим паням в кухні подякували по пластовому). Вона навіть змилосердилася над нами, що нам так недописала погода та відпустила нам кімнату, де при іскрах свічкової ватри, при акомпаньяменті гітари ми співали і забавлялися до рана. Атмосфера була повна бадьорости, жартів, сміху, співу — в загальному приємної розваги.

Пластова постава і поведінка були „взірцеві”. Полагоджено офіційні справи УСП, обраного нового референта УСП на ЗСА, ст. пл. Іка Лабуньку, ОХ та членів реферату. Виготовлено нові резолюції.

Проведено цікаві дискусії, а тоді в неділю розіхалися додому трохи спізнені і заболочені через непередбачені автомобілеві та природні перешкоди.

СКОБ!

ст. пл. Ксеня О. Кизик

ПИСАНИЙ КАМІНЬ: „Село і серце одпочине”

*„Де гори Карпати,
Де Писаний Камінь,
Туман в полонинах пливе.
Тебе, рідний краю,
До болю кохаю,
Навік полонив ти мене.”*

Ця прекрасна пісня відзеркалює почуття, які виринули в мене під час перебування на таборі „Село і серце одпочине”, на Писаному Камені, біля Клівленду в містечку Міддлфілд, Огайо. Табір відбувся від 8-го до 29-го липня, 1989 р. В таборі юначок було

Прогулянка юнацтва канойками

20 дівчат і 5 булавних. До булави увійшли: Комендантка — ст. пл. Дарка Ласовська, Бунчужна — ст. пл. Ліда Гавдяк, Писар — ст. пл. Лада Явна, Інтендентка — ст. пл. Діді Базарко, Головний редактор — ст. пл. Аліна Легецькис.

Поз’їжджалися ми з різних міст: Клівленд, Детройт, Джерзі Ситі, Денвер, Вашингтон Д.С. і з мого міста, Мілвокі. Мушу признати що першого тижня було тяжко призвичаїтися до таборового життя і до пластової праці. Ми ще всі добре не зналися і наші взаємовідносини не все гладко проходили. Але видно що ми багато осягнули, бо вже в другому тижні ми почали почуватися, як добрі приятельки. Дівчата були дуже приємні і гумору нікому не бракувало.

В першому тижні ми фізично дуже тяжко працювали. Ми будували нашу браму, яка стояла як хата. Брама мала сосновий дах і виглядала професійно збудована. Майже що вечора ми мали вогник. Навіть як день був тяжкий, вечір при вогнику був нашою нагородою. Для нас це був найприємніший час, ми співали багато гарних пісень, і подруги нам розповідали різні цікаві життєві пригоди. Ці вечори будували пластовий дух і пластову братерську.

В другому тижні ми приготувалися до Дня Пластуна. Темою цього свята були твори Тараса

Юнацтво іде до св. Причастія в каплиці на Писаному Камені

Шевченка, з нагоди 150-річчя від його народження. Наша командантка, Дарка Ласовська, вміла дуже добре співати, і її тато, учитель музики, приїздив нас також вчити. Ми навіть накрутили наш спів на стрічку.

Ми також підготовляли танці на День Пластуна для родичів. День Пластуна дуже успішно вдавсь. Всі таборовики показували, що вони навчилися. Юнаки збудували табір за п'ять хвилин, а новачки і новачки відіграли сценки, співали і танцювали.

Підчас табору ми відбули дві прогульки. Перша прогулька пішки, була до містечка Миддлфілд, що по більшості є заселене Амишами. Амиші по давньому без електрики і різних вигод, до котрих ми в житті дуже призвичаєні. Вони не сміють мати авт і до міста їздять кінями і візочками. Релігія сильно впливає на їхнє щоденне життя і вони строго притримуються біблійних наук.

Наша друга прогулька в третьому тижні була до „Camp Hi Ohio”. Тут ми їздили 7 миль канойками а тоді купалися в тій самій річці. Ніч ми переспали під зоряним небом, а на другий день ми мандрували по горах. Місце було прекрасне і ми були дуже задоволені.

В неділі на дозвіллі батьки брали дітей до такого ресторану що називався „Same Place”. І як хтось питався „де ви їдете”, всі відповідали що ідемо до того самого місця.

Цей табір був дуже приємним. Але поруч з приємністю ми також багато навчилися. Ми здавали іспити вмілостей з таборування, мандрівництва, журналістики, природознавства, куховарства, плавання і CPR. Ми також навчилися співпраці, терпеливості, витривалості і оптимізму, прикмети які нам придадуться в житті. Я вас дуже заохочую на другий рік приїхати на Писаний Камінь.

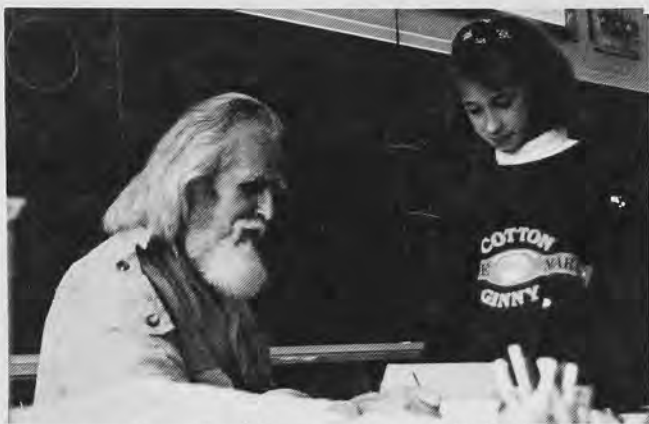
СКОБ!

Пл. учасниця Леся Річардсон
Мілвокі, Віск.

Учасники і провід таборів на Писаному Каміні світлила Л. Чопівська

ПИСЬМЕННИК І ПОЕТ ОЛЕСЬ БЕРДНИК ВІДВІДАВ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА В ТОРОНТО

Письменник і поет Олесь Берник у школі ім. Ц. Паліїв в Торонті розмовляє з юначкою Ксенею Сливинською

Розмова поета і письменника Олесь Берника з учасницею Школи Українознавства в Торонті Лалою Троян під час гостини його в Торонті

ПЛ. ВІРЛ. ГАЛЯ КУЗИШИН — ГЕТЬМАНІВНА 28-ОЇ ОРЛИКІЯДИ.

28-а Орликіяда відбулася 11-12 листопада 1989 р. на Союзівці, ЗСА. На ній вибрано гетьманівною пл. вірл. Галю Кузишин. Ми перевели з Галею розмову-інтерв'ю, яке поміщуємо нижче.

Питання:

Галю, які, в загальному, є вимоги, щоб стати гетьманівною?

Галія:

Кандидати на гетьманівну, чи гетьманича мусять мати принаймі 16 років і по 2-ій пл. пробі. Кандидати мають знати життєпис Григора Орлика, відрізнятися вірцевою пл. постановою, провідницькими прикметами і добре знати українську мову, історію і культуру.

Питання:

Чи були інші кандидатки на гетьманівну, крім тебе?

Галія:

Так, було ще дві пластунки — одна з Торонта, а друга з Дітройту.

Питання:

Про що розпитувала тебе комісія вибору гетьманівни?

Галія:

Перша формальна дискусія відбулася в суботу вечером. Комісія вела з нами розмову, яка включала не тільки питання про нашу пластову діяльність, але ставила різні запити щодо наших плянів на майбутнє, нашого зацікавлення і поглядів. Комісія також говорила з нами про різні ділянки української культури, про важливість нашої історії та про зберігання і плекання української мови.

В неділю після Служби Божої відбулися перепити в присутності всіх учасників Орликіяди. Комісія ставила нам питання, на які ми мали приготувитись перед тим, пов'язані з темою Орликіяди, з Пластом, чи на інші теми. Окремо питали нас про життя Григора Орлика. Темами 28-ої Орликіяди були: 1989-ий Рік Української Мови і Тарас Шевченко — Пророк України.

Питання:

Чи Ти є пластункою від новацтва?

Галія:

Так, я належу до Пласту ще від новацтва. Я пам'ятаю, як бувши ще жовтодзюбом я мріяла про юнацтво. Впродовж мого пластування я мала різних

Гетьманівна — пл. вірл. Галя Кузишин

виховниць, і деякі зробили на мене незабутнє враження. Вони заохочували мене бути доброю пластункою, і я надіюсь, що колись і я піду їхніми слідами.

Питання:

Чи ти поважно ставишся до всього, що представляє Пласт?

Галя:

Пласт є для мене важною частиною кожного дня, без нього я не можу й уявити собі свого щасливого життя. В Пласті ми вчимося любити свою культуру, цікавитись подіями в Україні, шанувати

природу і плекати пластову дружбу. Я радо виконую пластові обов'язки і знаю, що не страчу охоти до дальшого пластування. Часами я трохи знеохочуюсь, коли бачу, як дехто з новацтва чи юнацтва належить до Пласту тільки з повинности, а не тому, що самі того хочуть. Також знеохочує мене, як я постійно бачу між пластунами неточність, неприсутність на заняттях, невиконані завдання і байдужість.

Питання:

Як проходить твоє пластування?

Галя:

Я належу до 2-го куреня УПЮ-ок ім. Лесі Українки в Нью Йорку. Наш Гурток „Блискавки” — це активний гурт дівчат, які працюють в станиці. Минулого року я була курінною і мені цей пост дуже подобався. Я завважила, що мені цікавіше працювати з юнацтвом ніж з новацтвом. Кожного літа я їжджу на пластові табори, і з них в мене залишились найкращі, незабутні переживання. Найкраща пластова подорож для мене відбулась в 1987-му році на ЮМПЗ в Канаді. Там я справді пізнала пластову родину і пластові ідеали, про які навчалась впродовж років моєї приналежності до Пласту.

Крім таборів, я їжджу на інші пластові заняття і зустрічі, як Свята Весни, прогулянки, Орликіяди, спеціалізаційні табори і спільні поїздки, які переживаю з великою радістю.

Питання:

Чи ти вже є вірлицею?

Галя:

Так, я є пл. вірлицею.

Питання:

Як думаєш далі пластовати, ставши старою пластункою?

Галя:

У старшому пластунстві я хотіла б належати до куреня, який плекає пластові ідеали, активно працює для Пласту і громади, а також займається працею на допомогу Україні. В станиці я хотіла б бути юнацькою виховницею, а під час літніх таборів бути в юнацьких булавах. Як старша пластунка буду активно працювати в своїй станиці і в Пласті.

Питання:

Що тобі найбільше подобається в Орликіядах?

Галя:

Орликіяда — це дружній змаг нашого знання української культури та історії. Ті два дні на Союзівці — це приємна пластова зустріч і цікава компанія. Мені найбільше подобалась остання Орликіяда, коли мене вибрано гетьманівною. Я була приємно заскочена і горда — цей день назавжди залишиться в моїй пам'яті. Не можу точно сказати котра частина Орликіяди мені найбільше подобається, бо цей цілий „вікенд” змагань є дійсно приємний.

ХІРОНІКА

НА ОРЛИКІЯДІ 1989 р.

В 1989 році 3-ий Курінь ІПЮ ім. Івана Мазепи в Нью Йорку післав на Орликіяду групу юнаків, більшість яких ще ніколи не брала участі у такому змагу. Хлопці поїхали із цікавості і навіть не думали, що їм вдасться що небудь виграти. Ми були справді приємно розчаровані як здобули третє місце. Наш тодішній зв'язковий пл. сен. Петро Содоль, ЛЧ сказав нам після закриття: „Хлопці, тому, що вже тепер знаєте, що робити, я вам даю наказ, щоб на другий рік ви виграли перше місце!”

В 1989 році ми не тільки їхали на Орликіяду, щоб мати приємність, але щоб виконати наказ нашого колишнього зв'язкового.

Третій курінь хотів якнайкраще приготувитися, але на нещастя ми пізно дістали матеріали. Мали ми лише три тижні, щоб підготувитися. Ті хлопці, які

хотіли їхати мусіли вірцево вивчити матеріал за один тиждень. Наш зв'язковий пл. сен. Юрій Савицький, ЛЧ зробив з нами короткий іспит, який всі мусіли перейти. Ми були дуже неспокійні, що нам залишилося лише ще два тижні. Зв'язковий перейшов з нами дуже точно усі питання і заявив, що „за два тижні можна багато зробити”. Ми прийняли це як наш клич і працювали день і ніч впродовж двох коротких тижнів.

Одна група юнаків під проводом пл. розв. Колі Савицького та при допомі пл. розв. Андрі Літепла, працювала тільки над скечом. Після кілька перепи-сань ролі були вислані до учасників.

Друга група працювала над експонатом. Ентузіазм зростав і праця скоро поступала. День перед Орликіядою все було готове! В п'ятницю вечером трох із

Учасники Загону 3-го Куреня УПЮ з Нью Йорку, які здобули перше місце на Орликіяді 1989 р. Посередині зв'язковий: пл. сен. Юрій Савицький

нашого загону поїхали вже на Союзівку, де відбувався Орликіяда. Ми працювали довго поза північ, щераз поправляли і переписували точку, вправляли гру на бандурах та вивчали матеріал. Ніч скоро стала ранком і час Орликіяди настав. Інші члени куреня приїхали на Союзівку і разом ми пішли реєструватися.

Кожний член 3-го Куреня відчував вагу моменту. Наша постава зразу стала якнайкращою і ми взялися до змагу. Перше, склали наш експонат „Першого Кобзаря”. На тлі портрету Т. Шевченка, який намалював наш член пл. розв. Іан Рейні, стояла золота книга з уривками з поезій із першого „Кобзаря” та з відповідними до них ілюстраціями, які виконали члени нашого куреня.

Експонат 3-го Куреня з Нью Йорку на Орликіяду 1989 р.

Наступна точка — це груповий іспит перед панелем. У нас була „трема”, хоча ми знали, що добре підготовані на яке-небудь питання панелістів.

Вкінці прийшла наша черга. Питання було про Шевченка захалявну книжечку. Відповіді всіх членів

нашого куреня були вечерні і правильні. Ми сходили із сцени з радістю.

Підчас дальших змагань ми виступили у точці „Фантазії про Україну в майбутньому”. Як вкінці наші бандуристи затихли і куртина закрилася то ми знали, що „все вийшло так як мало вийти”. Ми могли піти на вечірку з надією, що може здобудемо якесь місце.

Другого дня був виступ кандидатів на гетьманича і гетьманівну. Наш курінь радів, як почув що пл. скоб. Олесь Якубович, наш кандидат став гетьманичем. Вкінці прийшли останні хвилини закриття змагань. Кожний з нас молився, щоб курінь виграв перше місце, друге, а то бодай третє місце. Проголосили „Юнацький курінь з Торонто здобув третє місце”. Ще є надія на друге місце і маленька надія на перше. „Друге місце здобув юнацький курінь з Клівленду”. О, Боже! Чи можливе, що ми здобули перше місце??? Рівночасно і страшна думка: ми програли змаг — вся праця була надаремно. Аж нараз: „Перше місце здобув 3-ій Курінь ім. І. Мазепи з Нью Йорку”. Хлопці шаліли з радости, гордість наповняла їх груди, а я як курінний був глибоко зворушений.

Ми досягнули намічену ціль через наполегливу і солідну працю кожного члена і заохоту нашого зв'язкового, друга Ю. Савицького. Ми здобули те, що хотіли і переконалися, що „багато можна зробити за два тижні”.

Я не міг витримати, щоб своєю радістю не поділитися. Ще цього самого вечора я зателефонував до нашого колишнього зв'язкового: „Друже Содоль, ваш наказ був виконаний. 3-ій Курінь здобув перше місце на Орликіяді 1989 року!”

пл. розв. Марко Брикович
курінний 3-го Куреня ім. І. Мазепи
Нью Йорк

Добре діло гуртка „Блискавка”

„Христос Раждається!”

Добрий вечір! Ми пластунки, гуртка

„Блискавка” 2-го Куреня УПЮ в Нью Йорку.

Готові ми колядувати —

Чи впускаєте нас до хати?”

Багато тепер пишеться про це, що молоді люди дуже самолюбні. Також пишеться про це, що існує велика проблема з громадянами старого віку тому, що в погоні з матеріальним добром і владою ніхто про них не пам'ятає (особливо коли вони самотні). Багато в цих закидах правди, але... не всі є так байдужі.

Наш гурток „Блискавка” доказав цього року, що ми не належимо до групи байдужих. Рішили ми колядувати саме в цих призабутих, рідко відвідуваних старших громадян Нью Йорку, — і колядували без найменшої винагороди!

Закупили ми кошики, кожна членка гуртка щось спекла чи зварила, щоб заповнити кошик свят-вечірними стравами. Були там і вареники, кутя, „цвібак”, пампушки і різні смачні речі. Що за запахи ішли від цих кошиків! Зійшлися ми в домівці в п'ятницю вечером, понаповняли кошики, прикрасили стяжками, зробили пробу коляд і з усмішкою вирушили.

Перше зайшли ми до старенької пані на 7-й вулиці, яка спершу не хотіла нас впустити і з плачем пояснювала, що не має грошей дати нам на коляду. Коли зрозуміла, що ми не збираємо грошей здивовано, але дуже радісно запросила нас поколядувати, а старенька пані знову зі сльозами розповідала нам, що до церкви вже навіть не може ходити і що навіть її син вже в неї дуже давно не бував. Сердечно нам дякувала до глибини душі зворушена нашою колядою і кошиком. Важко було нам відійти, але коли виспівалися вийшли зі стислим горлом, повним серцем і мокрими очима. Таким маленьким добрим ділом: кошиком, колядою а найважливіше відвідинами — уприємнили ми цій старушці її самотнє життя.

Треба признатися, що вже роками ми не захоплювалися ходити з колядою де не дуже вас бажають та ще й співати і збирати гроші, хоч знати, що ця збірка для Пласту. Але цьогорічна коляда нам лишилась в пам'яті і в серцях на довго, бо вона була приємна не лише для нас, але і для тих, до яких ми загостили.

Не всі ті, яких ми відвідували були дуже старі та так хворі, щоб не могли вийти, але всі, як одні були захоплені піднесені і щасливі, що ми про них пам'ятали. Ми отримали дуже гарний лист від одної сеньорки такого змісту:

„Дорогі мої пластунки-юначки! Дуже сердечно Вам вдячна за відвідини в часі Різдва Христового, за чудові коляди та прегарний кошик з дарунками. Я була глибоко зворушена, що наші милі пластунки найшли час „добро робити“ і радісну вістку понести до старших і хворих. Коляда звучала прекрасно, а Ви були як ангели і лишили мені незабутний спомин. Юначки з гуртка „Блискавка“ переняті кличем „ширити добро, радість, щастя“ діють успішно в тім напрямі. Дякую Вам за чудовий вечір...”

Цією колядою наш гурток навчився практично, що добре діло не тільки не тяжко зробити, але що коли його виконається людині залишається велике задоволення! Тому, мої друзі — коли будете підготуватися на другий рік до коляди, подумайте про наш успіх і може візьміть собі з нього приклад!

СКОБ!

пл. розв. Таня Драган

ТАБІР — ЛЕЩАТАРСЬКИЙ РУХ

В Лаврентійських горах Квебеку відбувся 26-ий Лещатарський Пластовий Табір. Вісімдесят вісім юнаків і юначок і вісімнадцять членів команди з Канади і ЗСА таборували в шалей „Ба де Плен Ер“ біля високих гір Монт Треблянт і Сес Совер. Отаман табору, Олесь Гордієнко, член куреня Вовкулаки, вже шостий рік є організатором цього успішного зимового табору.

Під час дня ми з'їзджали з гір Монт Треблянт, а вечорами з гір Сен Совер. Цього року таборіві зайняття лещатарського змагу, попису Сковороди й гутірок при ватрі, були доповнені дискусіями про РУХ і Фестиваль „Червона Рута“. Командант табору Андрій Головатий, член музичної групи „Люті Гуцули“, розказав таборовикам про свою участь у фестивалю „Червона Рута“, який відбувався в Чернівцях. Це був перший фестиваль, на яким учасники співали виключно українською мовою. У фестивалі брали участь музичні групи й солісти з країн Європи, Північної Америки, Південної Америки й Австралії.

Таборовики зацікавилися цією історичною подією і вивчали нові пісні з фестивалю, а зокрема групи „Не журись!“, „Символіка“ і „Металева Школа“, стали популярними таборовими піснями й учасники співали їх при кожній нагоді.

Таборовики з ентузіазмом вибрали назву табору „Лещатарський РУХ“. Слово набрало додаткового значення для учасників. Кожного ранку день починався енергійною руханкою, а підготовка до з'їзду на лещатах відповідним прорухом. Таборовики зібрали понад 300 доларів на потреби РУХ-у і накрутили на стрічку пісні, щоби вислати друзям в Україну.

Ціллю лещатарських таборів є провести приємно час серед зимової природи з друзями своїх та інших пластових станиць.

В останньому році події в Україні — відродження української пісні і мови, створення РУХ-у й успіхи фестивалю „Червона Рута“ збагатили програму зимового табору цікавими дискусіями і новими піснями.

В суботу 30-го грудня таборовики роз'їхалися додому з обіцянкою, що будуть продовжувати товариські зв'язки і підтримувати РУХ та приготуватися до дня, коли лещатарський табір можна буде відбути в Україні. Чому ні? На другий рік у Карпатах!!!

ст. пл. Таня Бардин.
Торонто

Хто з Вас подорожує

- літаком • кораблем • поїздом • автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюроі

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto M6H 1N2, Ont.

Telephone: 535-2135 & 535-2136

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є
Ірина і Роман Вжесневські

**THE FUTURE
BAKERY**

735 Queen St. West, Toronto, Ontario

Tel.: EM 8-4235

Читайте і Передплачуйте

Пластові Журнали

„Готуйсь” і „Юнак”

НАЙБІЛЬША
УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА
В КАНАДІ

пропонує Вам єдину
українську
«MASTERCARD»

з кожним вживанням
допоможете
українській громаді

UKRAINIAN CREDIT UNION LIMITED

295 COLLEGE STREET, TORONTO	922-1402
2397 BLOOR STREET W., TORONTO	762-6961
3635 CAWTHRA ROAD, MISSISSAUGA	272-0468
225 THE EAST MALL, ETOBICOKE	233-1254
247 ADELAIDE STREET S., LONDON	649-1671
38 JACKSON AVENUE, OSHAWA	571-4777
1093 OTTAWA STREET, WINDSOR	256-2955

*Українська Кредитова Спілка
передає щирий привіт усім
ПЛАСТУНАМ*

FOR COURTEOUS FRIENDLY SERVICE

COMMUNITY TRUST

2271 BLOOR STREET WEST
TORONTO, ONTARIO, M6S 1P1

ОЛЕНЬ

СОКІЛ

БДЖОЛА

БАРВІНОК

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

"САМОПОМІЧ"

І ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ
"САМОПОМІЧ"

— ВІДДІЛ у ПАССЕЙКУ —

*запрошують Українське Громадянство
вступати в члени.*

Години урядування:

Понеділок	6:00 — 9:00 вечір
Вівторок	6:00 — 9:00 вечір
Середа	9:00 — 1:00 ппол.
Четвер	6:00 — 9:00 вечір
П'ятниця	6:00 — 9:00 вечір
Субота	9:00 — 1:00 ппол.

Щадить, позичає та полагоджуйте всі свої
фінансові потреби в своїй рідній Українській
Фінансовій Установі.

Кредитова Кооперативна платить вищі відсотки
від звичайних ощадностей якого-небудь банку
чи шадниці.

А також даємо на дуже догідних умовах
всякого роду позички.

ЗАЙДІТЬ ДО НАС ЧИ ПОТЕЛЕФОНУЙТЕ:

229 Hope Ave. Passaic, N. J. 07055. Tel. 201-473-5965

"... виховання — це надавання дум-
кам і почуванням яногось напрямку", —
наке Олександр Тисовський-Дрот. Пла-
стова преса саме й сприяє виконанню
цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передпла-
чуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і нова-
нів та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й
загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал до-
рослого членства Пласту, Пластприяту і
загалу батьків, які цікавляться вихован-
ням і громадськими справами.

- * Купівля і продаж нерухомостей
- * Оцінка (валюація) нерухомостей
- * Аранжування, купівля і продаж
моргеджів
- * Загальна асекурація

CHOLKAN CORPORATION

REALTOR — INSURANCE AGENT

527 Bloor St. W., Toronto, Ont. M5S 1Y5 — Tel.: 532-4404

2336 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1P3 — Tel.: 763-5555

5302 Dundas St. W., Islington, M9B 1B2 — Tel.: 236-2666

INSURANCE

5302 Dundas St., W., Islington, M9B 1B2 — Tel.: 239-7733

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
 ... добре також коли щадить в українській установі
 нагоду до того дає: **Кредитівка "Самопоміч"**
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303